lázsfalvi, szépnyiri, aldorfi, jádi s a borgói községek határai nagyobb részét tönkre tette. Sok fát kitört, az épületek fedeleit megrongálta, letépte s elhordotta; minden buza kalangyát, boglyában, fiókban levő szénát széthányt. A jég galambtojásnyi nagy volt. A kajlai határon 3, a kentelkin egy ökröt ölt meg a jégvihar. S.-Sz. Andráson két gyermeket sebesitett meg a vihar életveszélyesen. Beszterczén a kath. templomtorony keresztjét letépte. Fákat döntött ki gyökerestől. A kentelki-kajlai határ északi részén még most is van jég.

* **Szinészeink Nagyváradról**, mint onnan minket értesitenek, körülbelől egy hónappal előbb fognak visszatérni városunkba, mert ott az idény, bizony nem a legjobban sikerült. Ezt látszik mutatni ama körülmény is, hogy a társulat tagjai közzül többen már megfordultak városunkban szállást keresendő a következő szinidényre.

* **Ifju magyar müvészek Bécsben.** A bécsi középmüvészeti akadémia növendékei közt már kiosztattak a dijak. Örömmel konstatálhatjuk, hogy a kitüntetettek közt a magyar ifjak ismét oly kiváló állást foglalnak el, mint tavaly. Az idén is hat magyar ifju nyerte az első dijat.

* **Egy festő grófnő.** Teleki Bella grófnő Teleki Miksa egyik szellemes leánya, a mult év őszétől kezdve Párisban mulat testvérével ottani rokonainál, s komoly stádiumokat tesz, hogy magát mint festő kimivelje. Időközben megismerkedett Munkácsy Mihálylyal, s most e genialis festő lett mesteré, ő pedig mesterének egyik legtehetségesebb tanitványa, kihez nagy reményeket kötnek mindazok, kik müveit látják.

* **A Rába vizébe vesztek.** Folyó hó julius 10-dikén 18 kisfaludi napszámos egy ladikkal át akart evezni a Rábán, hogy a jakabházi uraság földjén kapáljanak. — A ladik felfordult és a rajta voltak mind a vizbe fultak.

* **Szeszélyes villámcsapás.** Villám sujtotta Balogh József molnár nejét, Pápas mellett, az ugynevezett Csingeri malomban este 8 óra körül, a mint ép a tüzhely előtt állva főzött, a kéményen keresztül hirtelen lecsapó villám által találva leroskadt. Elől egy darabon minden ruhája keresztül égett, hasa s balczombja megpörgölődött. — A szerencsétlen igen nagy kinokat szenved, mintha folyvást tüzben állana. A villám az asszonytól a konyha sarka felé huzódott, s az ott egy csoportban levő csirkéket mind agyonütötte. Onnan pedig az ajtón keresztül a szabadba vette utját, s az udvaron álló kocsist és molnár legényt sujtotta a földhöz.

* **Egy féltékeny sziv tragédiája.** A Tisza mellett Ó-Kecskén élt a két Fekecs testvér. — Az egyik nős volt, neje szép fiatal menyecske. — A másik ágrólszakadt nőtlen legény; mi természetesebb, mint hogy a nőtlen testvér üres idejében meglátogatta bátyját, és ha sógor asszonynyal épen pár barátságos szót cserélt is — lehet-e vadolni őtet azert. Bátyám uram azonban féltékeny volt, és föltevé magában: „Megálljatok csak, egyszer majd rátok lesek!“ — Ugy lön. — Mult napokban ugyanis azzal bucsuzott el nejétől, hogy egyet mást bevásárlandó Szolnokra megy, ezzel az utcza ajtón kiment, a korcsmába pár pohár borra betekintett, aztán ugy estefelé a kert felől haza lopódzott. Megnézte a kertet kikutatot udvart, szérüt, bekukucsolt az ablakon, de az asszony egyedül van és varogat. Lassan, vontatva, félőn, kétkedően most a szobába nyit. — Az asszony megcsókolta — és im nyilik az ajtó és azon belép — az öcs! Bátyánknak nem kelett egyéb és lángra lobbant szenvedélyének bősz dühében éles konyha kést ragadva: „te sem csábitod többet a feleségem,“ szóla és sziven szurta öcsesét. Az szörnyet halt nyomban, a bátya pedig most a kecskeméti kir. törvényszék börtönében várja bünének büntetését.

Felelős szerkesztő: Péter Gábor.
Főmunkatárs: Grünvald József.

R. II. szinte 2-od	. . . .	—.—
R. III. szinte 3-ad	„ „ szákkal	—.—
R. IV. Rozskorpa	zsák nélkül	—.—
„ A. K. Árpakása 00	. . . .	26.—
„ szinte 0	. . . .	20.—
„ szinte 1	. . . .	19.—
„ szinte 2	. . . .	17.—
„ szinte 3	. . . .	16.—
„ Árpadara 5	. . . .	20.—
A. Árpa liszt 6	. . . .	6.60

Debreczen, 1879. julius 20.

A zsákok sulytartalma, — teljsuly tisztasulynak véve

A. B. C. 0—10 számig	85 kilo.
11. 12. . . .	60 „
R. I.—III. számig	85 „
R. IV. V. . . .	60 „
A. K. 00—5 számig	50 „
Árpaliszt . . .	85 „

Háziaszonyoknak.
Legalább négy kilo megrendelésnél küldök utánvét mellett bérmentve és vámmentesen
legfinomabb cuba kávét
kilóját 1 forint 85 krjával.
Megrendeléseknél a czim tüzetes feladása kéretik.
R. Maiti, Triestben.
(190.)

...zai Dániel örökösei könyvnyomdájában.

1879. XI. évfolyam. 143. szám. Szerda, julius 23.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczen-vidéki „függetlenségi párt“ közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve
Egy évre 10 frt. Negyed évre 2 ft 50 kr.
Fél évre 5 „ Egyes szám — „ 5 „
Előfizetési pénz s minden közlemény: fő-piacz, VECSEY-ház, földszint a szerkesztőségbe bérmentve küldendők.
Előfizethetni helyben:
TELEGDI K. LAJOS és ifj. CSATHY KÁROLY könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. Egyébütt a postahivatalok utján.

Hirdetési dij:
Öthasábos petitsorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmü, mint szintén több izbeli hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért.
Bélyegdij: minden beigtatásért külön 30 kr.
„Nyilt-tér“-en megjelenő közlemény minden petit sora 15 kr.
Név- vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugyszintén kéziratok nem adatnak vissza.

Széttekintés.

Debreczen, jul. 23.

(P.) Az osztrák kabinet válságról elterjedt hirekkel szemközt a félhivatalos lapok kijelentik, miszerint a jelenlegi kabinet egyelőre megmarad állásában, mert nem lehet tudni még most sem, hogy a csehek belépnek-é a reichsráthba és ha igen, minő követelésekkel állanak elő. Vagyis nem lehet tudni, hogy a cseh képviselők mellette lesznek-é a mostani kormánynak, vagy pedig ellene, s igy mig ez a kérdés eldöntve nincsen, a kabinet lemondása időelőtti.

Ez nem igen jelent egyebet, mint azt, hogy Taafe gróf mielőtt egy uj kabinet vezetését átvenné, tisztába akar jönni a csehekkel, mert attól tart, hogy kifogják játszani. A csehek meg viszont attól tartanak, hogy a Taafe gr. szép szavai, igéretei, csak szavak és igéretek maradnak s igy tartózkodnak határozatot hozni a jelzett kérdésre nézve.

Ugy látszik, hogy Taafe és a csehek ismerik egymást s egyik sem akar a csapdába bemenni.

A reichsrath egyébaránt szeptember közepén ül össze s akkor válik el, hogy vajon megmarad-e hát a kormány, vagy helyet ád a Taafe kabinetnek.

Az angol parlamentet is egy becsületbe vágó ügy foglalkoztatja jelenleg. A parlament egy tagja ugyanis Grissel azzal dicsekedett nehány Themze-parti raktártulajdonosnak, hogy kétezer font sterlingért (20,000 frtért) meggátolhatja e Tower mellett tervezett függő Themze hid engedélyezését.

Ezen nyilatkozata vérig sértette a ház jelleme és méltóságára különösen féltékeny angol közvéleményt, s követelik, hogy Grissel ezen nyilatkozatért keményen megbüntettessék. El is rendeltetett a vizsgálat azonnal, s kitünt, hogy Grisselt csak az tette elbizottá, hogy lord Lennox neki korábban valami oly megbizást adott, miből a vállalkozók azt következtették, hogy Grisselnek befolyása van.

Az angol-zulu háboru is szünőfélben van, amennyiben az angol parancsnok és Csetevájó király közt az alkudozások megkezdődtek. Az angolok békefeltételei: az Izandulánál elfoglalt ágyuk visszaadása, az általános lefegyverzés és 15,000 szarvasmarha hadikárpótlás.

A konstantinápolyi kormányválság is egyelőre véget ért, amennyiben Kheir eddin pasa lemondását azon feltétel alatt visszavette, hogy a szultán a számüzött Mahmud Damad pasát nem fogja visszahivni. Ez tagadhatatlanul az angol befolyás tulsulyra vergődését jelenti, de hogy egyuttal jelenti-é e török birodalom erősödését, az más kérdés.

Az egyptomi uj alkirályról azt irják, hogy a viszonyokba nem találja bele magát, teljesen környezetének uralma alatt áll. De legtöbb befolyása van reá Serif pasának, a jelenlegi miniszterelnöknek, pedig épen ezen befolyás lehet végzetessé reá, mert Serif pasa volt az, a ki az elüzött alkirálynak is azt tanácsolta, hogy az európai minisztereket távolitsa el s az európai befolyás alól vonja ki magát.

Oroszországban a helyzet semmit sem javult. Utóbbi időkben a borzasztó égések száma szaporodott, melyek mind egy láthatatlan kéz müvének ismertetnek el. Gyujtási gyanu miatt ugyan számosan fogattak el, azonban az orosz kormány soha sem állott messzebb a forradalmisták tüzfészkének kipuhatolásától, mint jelenleg. Irkuczk, Uralszk, Perm, Orenburg lángok áldozata lett s ezenkivül nagyszámu apróbb község pusztult el teljesen. A gyujtásban még gyermekek is részt vesznek, de azokat, kik ezeket felbiztatják, megtalálni nem lehet sehol.

A forradalmisták a gyujtogatásra eleinte azzal ösztönözték a népet, hogy istentagadó röpiratokat terjesztettek. De ez nem vezetett sikerre. Most már más cselhez nyulnak és ez sikerre vezetett, Azt hirdetik nevezetesen, hogy a földnek ujabb kiosztását akarja elrendelni a czár, de a hivatalnokai nem engedik. Ezt a nép hiszi, — miután a hivatalnokokat ugy is ördög szolgáinak tartja; miért is azok iránt a legnagyobb bizalmatlansággal viseltetik.

Ime hát egy ujabb zavar s egyike a legkomolyabb akadályoknak, melyet a forradalmárok a kormány elé görditettek, s mely nem nagyon bizonyitja butaságukat. Kezük nyoma feltalálható minden intézkedésben, mely a közrend felforgatását szándékolja. A borzasztó tüzvészek, melyek egyik várost a másikután pusztitják el, s melyek utolsója oly borzasztóan tette tönkre Kelet-Szibéria fővárosát, a khersoni pénztár kirablása, a Grodno utczai rejtélyes gyilkosság, melyet egy Wlassoff nevü aggastyánon s gazdasszonyán követtek el, — minden ilyen borzasztó eseményben nyomaikkal találkoznak, s ha még a hitregei időkben élnénk, könnyü volna bennök egy pusztitó istenség szolgáit látni.

Kherzonban aláásva a kincstári ház falait, feltörték a vasszekrényeket, hol az értékek voltak elhelyezve és több mint másfét millió rubelt képviseltek. A rendőri vizsgálatok csak egy igen kis részét az összegeknek tudták megkeriteni. A főbünös ez ügyben bizonyos Sachka- ki az összeg legnagyobb részét vette magához, kijátszotta a rendőri intézkedéseket s maig is szabadon jár valahol. És nagy szerencsétlenség kell, hogy érje, mely a rendőrség karjai közé vezesse esetleg.

Hát a Vlassof meggyilkoltatása. Ez igen eredeti történet, mely most kerül törvényszéki tárgyalás elé. Itt felszinre fog kerülni azon eszközök felderitése, melyeket a forradalmár szocialisták alkalmaznak s melyek logikai következetességgel a gyilkosságig vezetnek,

Politikai hirek.

— **Konstantinápolyból** jelentik, hogy Anglia és Francziaország követei azonos, igen erélyes hangu jegyzékeket nyujtottak át a portán felhiva ezt, hogy az egyptomi alkirályt beigtató ferman tartalmát ugy a franczia, mint az angol kormánynyal három nap alatt közölje, mert ellenkező esetben a kifejlődő komoly következményekért a porta fogna felelőssé tétetni. Modják, hogy ha a lépés sikeretlen maradna, Anglia és Francziaország Egyptom függetlenségét proklamálják.

— **Görög-török hadkészületek.** Még hozzá sem kezdtek Konstantinápolyban a határigazitási kérdés ujabb tárgyalásához, sőt a török részről biztosokul kinevezett miniszterek sietnek megköszönve visszautasitni a megtiszteltetést, s máris ugy Török-, mint Görögország jában csörgetik a fegyvert. A török hadkészületekről többször volt alkalmunk hireket közölni; most Athénből jelentik, hogy holnap terjesztik a kamara elé a hadikészületekre szükséges hitelről szóló javaslatot. — Valóban furcsa nyitány a béketárgyalásokhoz.

— **A gr. Zichy-ügyben** a Bud. Korr. által tegnap közzétett félhivatalos közleménynek igen szomoru sorsa volt. Az ellenzéki lapok azt erősen támogatják, a kormánypárti lapok pedig teljesen ignorálják. Ez is világos jele annak, hogy az ügyet nem lehet „eltusolni“ s hogy a kormány blamirozza magát, ha ezt takargatja.

Egy felesleges ember.

A „Magyarország“-nak a következőket irják Szegedről a királyi biztosról:

„Napról-napra jobban kitünik, mily óriási baklövés volt az, melyet csak is a tapintatlanságban oly páratlan miniszterelnök tudott elkövetni, hogy kir. biztosnak Szegedre, a Tisza-dynastiának azon legkevésbbé arra alkalmatos tagját küldötte ki, a ki magának csupán salonszerepet arrogál, és a ki a midőn reggelenkint a tükör előtt nyakravalóját köti, öntetszelgőleg azzal ámitja magát, hogy talán ha Kálmán bátyja akarná, a diplomátiához is érthetne. Nem volt még állomás, a hála Istennek már késő délutánra járó Tisza korszak alatt, a melyre oly férfiu kellett, a kiben angol higgadt kitartás, franczia lelemény, amerikai gyors cselekvési képességgel párosuljon, mint a Szeged ujraalakitásához kiküldött egyéniségben. Mivel azonban Tisza a minisztertanácsban kierőszakolta, hogy a biztosnak miniszteri fizetése legyen legtakarékosabban hitte ezen állomást ugy betölteni, hogy a szép összeg pénz a családban maradjon. Nem tudják Szegeden milyen titkos utasitással küldte le a bátyja a biztos urat. De ha ezen utasitás igy szól: ne tégy semmi okosat, kapkodj jobbról balra, és ne tedd magad semmi szin alatt népszerüvé, akkor Ő Excellentiája igen pontosan teljesiti a testvéri ukázt. Nem is nagyon van inyére az ottani foglalkozás, melyre ugy látszik a bátya azért ugrasztotta bele, hogy feltétlenül rendelkező eszköze legyen, mert Ő Excellentiája már többször bizalmasan hangsulyozta, mily nagy áldozatot hozott az országnak, hogy itt a pocsolyában tanyáz, holott Ostendeben vagy Trouvilleben felfegyverezett szemmel nézhetné, a legutóbbi nyári divat szerint felcziczomázott tengerparti syréneket, mert neki van ám miből. Eddigi müködésének még legkevesebb nyoma sines, mert ha merne is valamit, nem tud czélszerüt tenni.

Mivel boldogult Szőnyi bácsi jól oktatta a classicus históriában, azért a biztos ur tudja, hogy hajdanában bizonyos Marius nevezetü római civis és talán biztos is, Karthágó romjain könyökölt, tehát ő excellentiája ezen classicus példát szintén utánozandó s szintén uj lakk czipőben Szeged romjai közt sétálgat néha és a beszakadozott háztetőkön botjával piszkált. A szegedi nép ilyenre azon megjegyzést teszi, hogy a biztos ur mutatni akarja, miszerint fizetéséből minden nap egy pár lakk czipő kitelik. Nagyon tartózkodik a gyakorlati emberek tanácsát elfogadni, és sok nógatásra is csak nagy nehezen határozza el magát valami csekély dologra, és megigéri, hogy holnap ugy lesz. Akkor este tele önti magát erős theával késő éjjelig meditál és kora reggel hajnalban már hystericus idegzetességgel fel és alá futkos residentiája folyosóin. Közben megérkezik egy távirat, mely annyira lecsilapitja, hogy nyugodtan költheti el a reggelit. E táviratok e legutóbbi időkben rendesen Pestről jöttek és azon értelemre voltak visszavezetendők: „nem igy bruder, másképp Lajcsi.“ Tisza Kalmán öcsesével szemben teljesen azon eljárást követi a mint az oberste geheime Kriegsrath Bécsben, a ki jó távolról folytonos dirigálás által segitette az osztrák tábornokoknak a csatákat mentől jobban veszitení. Mikor azután másnap reggel az alattas közegek bókolva jelenkeznek, elhüledezve tapasztalják, hogy ő excellentiájának rossz álma volt és hogy a tegnapi megállapodásról semmit sem akar tudni. Azért Szeged reconstructiója a biztos intézkedések folytán még egy lépést sem halad előre. Azt be is látták a többi miniszterek, hogy Tisza öcscse arra a legkevésbé alkalmatos ember, csak nem mernek mukkanni. Trefort személyesen ment le, hogy a tanügyet lábra állitsa, Szapári egyik tanácsosát küldte le, a pénzügyi közegek rendbehozatala végett, a posta és távirdát szintén egy külön kereskedelmi rendelet szervezte, a biróság visszaállitására ugyancsak egy külön ember lement.

Hol van tehát nyoma a biztos legkisebb müködésének? Mert a magyar Miska módra megejtett becslésekben neki nincs a legkisebb része. Kétszer hetenként ad audientiát, az ajtajára kifüggesztett tábla szerint, de ilyen napokban jobban szeret a deszki kastély palotában sétálgatni és az arató lányok dallamaiban gyönyörködni, mint sem az egy szem szögödi ember panaszát elhallgatni, a kinek a felesége nem ért rá az audientia tiszteletére férjének az inge gallérját kivasalni és a ki a czimezésben is csak „a Tekintetes“ legfőbb a „Nagyságos urig“ vergődött fel.

— **BUDAPESTI HIREK.** — **A törvényszék** sajtópört inditott a munkások lapja, a „Népszava“ ellen, ennek egy, „a communisták riadója“ cz. czikkeért. — **A Széchenyi szobor** körüli állványok felállitásának munkálatai valahára már megkezdettek s jelenleg elég serényen folynak is. Amint ezen előmunkálatok befejeztettek, azonnal hozzáfognak a talapzat lerakásához, mely legalább is két havi munkálattal elfog készülni. — **Családi idyll.** Eszler János és neje rózsa-utczai lakásukon összeverekedtek. Az ittas állapotban hazatért férj baltát kapott fel, s azzal neje fejét ugy összeverte, hogy ez eszméletlenül összerogyott; midőn látta, hogy az asszonyt elboritja a vér, ugyanazon baltával addig ütötte saját fejét, mig ő is félholtan rogyott össze. Mindketten életveszélyesen megsérülve szállittattak a Rókus-kórházba.

Alcsuth vidéke.

— Saját levelezőnktől. —

Alcsuth vidékének regényes nagyszerüsége, főleg a fenséges tulajdonosok pazar bőkezüsége s áldozatkészsége folytán, mintegy földi paradicsommá lett alakitása: az itt megfordultak előtt eléggé ismeretes. Már magát a főherczegi család lakhelyét elragadó szép tájék környezi, melynek fejedelmi pompát kölcsönöz a világhirü szép kert, a müvészileg eszközlött berendezés, s a mély belátásról tanuskodó épitkezések.

Azonban csalatkoznék az, ki csak e pont festői szépségéről akarna magának fogalmat alkotni. — Elfeledné, hogy a szép Fehérmegyében vagyunk, mely oly igen bővölködik a természet eme nagyszerü alkotásaiban s Alcsuthon kivül más pontra forditván figyelmét, a legkellemesebben lepi meg, a szintén a főherczegi uradalomhoz tartozó, Alcsuthtól alig $1/4$ óránnyira fekvő Máriavölgy puszta, hova Alcsuthról óriás magasságu jegenye, nyár és platanusok vezetik az utazót. — Jobbról a faluból kiérve, fekszik az ugynevezett Rézhegy, kitünő bortermő szőlőkkel koszoruzva, s szép rendben épitve rajta a hajlékok, — pinczék két hosszu sorban. — E Rézhegy folytatásképp következik tovább az ut mellett, csakhogy most már nem közvetlen az ut szélében, hanem beljebb gyengébb emelkedéssel, melyet valamint a csinosan épült fejő és sajtkészitő helyiséget, gyümölcsfa ültetvények környeznek, Balról az ut mellett gyönyörü vetések s a táblák egyes pontjain létesitett facsoportok nyujtanak nyugpontot a vizsgálódó szemeknek.

Tovább haladva e tájékon, találjuk Doboz község határában fekvő szintén az uradalomhoz tartozó dobozi pusztát, mely egészen az alföldi nyirségre emlékeztet homokos talaja s szélhordásos homokbuczkáival. — Doboz puszta, közvetlen a Hatvani pusztával levén határos egyfelől, másfelől pedig Máriavölgygyel; régi tulajdonosa, rendkivüli nagy áron engedte át a főherczegnek. Elhagyva e völgyben fekvő alföldi homokos térséget, az ut két felé válik, egyik visz a sik, róna Hatvani pusztába, a másik pedig a tündér szépségü gőböljárási pusztán keresztül a budai országutra. Ezután haladva, beszéljünk a szemünkbe ötlő nevezetességekről, mig a tulajdonképeni ponthoz elérünk, hova fáradozásaink s tulajdonképeni elbeszélésünk czélja irányozva van. Az ut, mely Gőböljáráson keresztül huzódik, — jobbról, balról szántóföld s mesterséges kaszállók és legelők között vezet, egészen a budai országutig, ott hol az ut egy magas hegyre kanyarodik fel, az ettyeki szőllők között.

Itt eltérve az uttól jobbra, egy hegy aljában félkörben kanyarodó uton haladunk, mellettünk balról egy kiszáritott posványos rét terül el, mely más években kitünő kaszálló s répa termő talaj, most pedig legnagyobb részben viz alatt lévén — kiszáradni csak most kezd, s kérdés, hogy használható hogy és mikor leend. — Ezen ugynevezett laposok mellett jobbról a fentebb emlitett uttal egyenközüen kanyarodik egy nagyszerüségében páratlan hegyoldal, a Pogányvár. — Oldalt a sziklafalnak az emlitett utra néző fele, a legváltozatosabb örökösen nyiló, virágzó növényekkel, cserjék s különféle faju fákkal van beültetve. Egyes helyeken meredező kopasz sziklacsucsok bukkannak ki, még fejebb e sziklafal tetején buja legelők, s mesterséges kaszállók terülnek el. A lapossal egy irányban pedig a hegy tövében kocsi s gyalogut huzódik, benőve kétfelől mintegy sátor, éger, jávor stb. fák és cserjék lombjai által.

Szobonya Bertalan,
főhgi gazd. s t.

A Debreczen-nagyváradi szinész egyesület ügye.

II.

Azt sem tagadjuk, sőt elismerjük, hogy Nagyvárad az egyedüli város széles Magyarországon, mely a debreczeni müigényekhez szervezett szintársulatot egy egész nyáron keresztül fenntartani képes legyen.

És valljuk be őszintén, ha Nagyváradunk nincsen, semmiféle uton módon nem lehetett volna 9 évig, az ugy nevezett „hires debreczeni szintársulatot“ összetartani; mert a téli idény leteltével egy 60—70 tagból álló, opera, operette és drámai szintársulat szolgaszemélyzete, s zenekarával egyetemben, kisebb városokba együtt nem vándorolhat, mert nem képes megélni, vagy szét kellett volna magukat több csoportra osztani, s ez esetben elkallódnak elsatnyulnak, szellemileg, alakilag, anyagilag, vagy pedig szétoszlani egészen. Már pedig, ha minden sziniidény elején, egymást nem ismert, sőt még a tehetségeiket sem ismert uj tagokat kell összetoborzani? Egy ily fél és egész isteneknek képzelt lángeszü szintársulat produktiói, csupán próbák, és nem szinielőadások nevezetet érdemelnek. Csak több évi együttlét, őszetanulás tesz egy társulatot olyanná, melytől azután jó előadásokat megkövetelni jogunk van; ha azonban, módot nem nyujtunk a társulatnak az együtt maradhatásra! akkor e jogról mondjunk le.

Nem lesz felesleges e helyt á legközelebbi példákat előhoznunk. Az ujabb időben is kerültek Debreczenbe jó erők, nem nevezünk személyeket, kiket szeretett is közönségünk, mint társaik felett kimagasodottabbakat; hanem a sajka, melyben hivatlan társaikkal evezniök kellett, ha felborult ők is elmerültek; mig ellenben több évi együttlét, gyakorlat után ismerve egymás erejüket, a jelesebbek szinészi reputátiója nem lett volna kitéve, oly gyakran az elmerülési visióknak.

Midőn még tásulatunk volt, ilynemü elmerüléseknek sem voltunk soha tanui. Ezt pedig majd egészen Nagyváradnak köszönhetjük, mert társulatunk a téli idény alatt, összetanult-, erős-, és értékes müsorral távozott Nagyváradra, és Nagyvárad összevágó korrekt előa-

---

A „DEBRECZEN“ TÁRCZÁJA.

Egy halálra itélt naplója.

Lajos Napoleon titkos emlékirataiból.

(Folytatás.)

Itt halk susogássá enyészett a dal, ugy hogy egy egész versből, a dallamot is alig vehettem ki, mig a hang ismét emelkedett s a dal növekedő erővel végződött.

„Megöltem kedves kis fiam,
Artatlant gyilkolt e kéz.
Most már nemcsak szivem sivár,
Most már a lelkem is nehéz.“

Az utolsó szót, sikoltó kiáltás követte, miután szótlan, rideg csend lőn. A zörej alattam, valamint a szokatlan mozgás az oszlopos folyosón, szerencsétlenséget gyanitattak. Megkérdeztem egy betegápolót, ki épen a terembe lépett, s a következőt hallám: Egy fiatal 16 éves leányzó, az elcsábitás áldozata, — ki gyermeke meggyilkolása miatt elitéltetett, — nehány órával kivégeztetése előtt megőrült, s egyelőre a lábbadozók szobájába vitetett. Egy betegápolónő oly vigyázatlan volt, hogy a szegény elitélt börtönében kést felejtett, melylyel ő épen mikor a dalt bevégezte, szivét keresztül szurván, életének rögtön véget vetett.

*

Augusztus 8-án.

Tökéletesen felgyógyultam. Nyugodtan és erősen vernek ütereim, és mégsem tudom, vajon örüljek-e rajta; vajon hálát adjak-e azért az égnek.

Légyen meg az ő szent akaratja!

Ha Valentini ur most nálam van, ugy látszik, hogy ha nem szomorubb is, de komolyabb, gondolkozóbb mint előbb. Nem tudom, minő tervet készitett megmentésemre, vagy minő utat választott arra; valahányszor e tárgyat érintem, kitér előlem, s reményekkel akar táplálni.

Az őrgrófné is hallgatagabb most, mint külömben. Tegnap azt mondá nekem, hogy Julia is tökéletesen felgyógyult, de még nem szabad a szobát elhagynia; csak a kertbe megy le néha titokban, hogy a virágokat maga szedje le, melyeket nekem küld.

*

Augusztus 12-én.

Ki nem állhatom már többé! Tudnom kell, mi rosz rejlik ez aggasztó titokteljes hallgatás alatt.

Mintha összebeszéltek volna mind a ketten, — az őrgrófné és Valentini ur, — vig kedély öltönye alá igyekeztek rejteni levertségüket. Roszul sikerült nékiek, — a jó becsületes embereknek.

Nehányszor reám nézett az őrgrófné, — mintha ki akarná mondani, mit hasztalan fáradoztam arczvonásaikból kitalálni, de védelmezőmnek egy szem intése, ismét felhagyatni látszott általa szándékát. — Az ő szive szilárdabb.

Holnap meg kell tudnom, bármi áron is.

*

Augusztus 13-án.

Tehát abból áll az egész! — Az orvosok egészségesnek nyilvánitottak, — visszaviszenek a börtönbe, — a törvényszék bevégzendi bünperemet, — elitélend. — Ez az, mi őket darab idő óta oly szomorukká, oly levertekké, oly bátortalanokká tette? — A hü lelkek!

Végzetem csakugyan mélyebben meghatja őket, mint enmagamat. — Ők reménynyel hizelegtek magoknak; én soha sem hittem nekiek. A ki, mint én, egész életét a reményre fektette, és a ki, mint én, egész életét a szétrombolt reményben vesztette el; — az megszünt remélni, — azt nem csalja magához többé a hizelgő gondolat, a közellevő szerencsés lehetőségre. Az egyet ismer csak, és ez egy a vas kényszer, hordozni azt, — mit hordoznia KELL!

És mire épiték ők reményeiket? Nem agyrém volt az? Az egyik matróz, kinek törvényszék előtt letett vallomása, hogy én előbb s nem azon pillanatban lőttem pajtására, midőn hátul megfogott, — kinek vallomása, — mondom — egyedül feltételezhette elitéltetésemet, már régóta visszatért hazájába, Angliába. Védelmezőm oda utazott, hogy utólérje, és az igazság megvallására birja. — Hasztalan. — Egy nappal előbb, midőn a tanu holtartózkodását kipuhatolta, már elutazott a matróz egy egy kereskedő hajón Kelet-Indiába. Barátok, rokonok felkéretnek védelmezőm, — e derék ember által megmentésemre; utána sietnek a távolfekvő világrészbe is a matróznak, kinek vallomásától valóban életem függ; és remélik, hogy a mentés sikerülend, ha az itélet kimondásáig annyi időt nyerhetnek, mennyi a vállalatra megkivántatik.

*

Augusztus 24-én.

Esteledett az idő, midőn egy felügyelő jelenté, hogy kilencz órakor elhagyandom a kórházat, s egy kocsi jövend értem. — Nyugodtan hallám mindezt, mire már elkészülve valék és csak azt kérdezém, valjon védelmezőmnek és az őrgrófnénak jövőre is megengedtetik-e, bizonyos időben engemet meglátogatni. — Nem tudott, vagy nem akart e kérdésemre felelni.

A kitüzött órában értem jöttek. A kórház udvarán egy zárt, csaknem csinos kocsi várt reám, Meglepett, hogy nem ama nyomorult piszkos talyigát találtam, mely rendesen az eféle szállitmányokra használtatik, s hallgatagon megköszöntem jóltevőimnek, kik szeretetteljesen minden lépésemet könnyiteni törekedtek a tüskés ösvényen.

(Folyt. köv.)

dásokban élvezett, viszont, a nyári idény alatt betanult uj darabok összvágó előadásait télen át mi élveztük. Es nagy volt az erkölcsi haszon mind a két városban, csak az által, hogy Nagyvárad nyári város, a mienk pedig téli város, színészetekre nézve.

Nem azt kell nekünk nagy hanggal emlegetnünk, hogy van drága szinházunk, nagy diszlete és ruhatárunk, mert mind ez, mitsem ér, ha nincsen jó társulatunk. Jó társulat pedig csak ott lehet, hol állandóan együtt maradhat.

Lám! Nagyváradnak nincsen sem nagy diszes, szinháza, diszlete vagy ruhatára, még az ódon szinköre is magányosok tulajdona, de van egy nagy kincse, a melyért bármely magyarországi nagy szintársulat két kézzel kapaszkodik, van egy müvelt és nagy szinházi közönsége, és pedig egy egész nyáron keresztül, midőn az egész országban vándorolni kénytelen, városról városra, a legjobban szervezett szintársulat is.

Ha tehát, a mi jó közönségünk mellé, mely 7 hónapon keresztül színészetét pártolni tudja, birjuk állandóan a Nagyváradit is, ekkor színészetünk állandósitva van, oly értelemben, hogy együtt maradhat, és ez oly kincs színészetünkre nézve, melyet a maga nevén, megnevezni alig tudunk.

E kincset birtuk, és birnunk kell továbbra is.

Valjon itt-é az idő, ütött-e az óra? — hogy színészetünk ügyét valahára kezünkbe vegyük? nagyon elérkezett az idő, — jóllehet a kiszámitott terv szerint csak vártuk — várunk a fennmaradt deficzitnek évről-évre esedékes letörlesztését és azt hittük, hogy majd csak lefogy lassanként és az ugynevezett Mándoky-féle türhető állapot, még egy pár esztendeig csak elviseljük, azután leszünk ismét az, aki voltunk, beköszönt színészeinkre az alkotmányos korszak, a kényuralomnak vége lesz; azonban ugy körmünkre égett a dolog, hogy most már kénytelenek vagyunk megtenni, — nem ugyan a beköretkezendő téli idényre, mert az ujabb szervezkedés, ujabb tanulmányokat is igényel, — hanem sziuészetünknek visszaállitására az első lépéseket, haladék nélkül megtenni, elodázhatlan kötelességünk.

Erre többnemü ok késztet bennünket.

Ujságiró és színész.

(Levél a „Debreczen“ szerkesztőéhez.)

Nagyvárad, julius 16.

Okom van hinni, hogy a debreczeni journalisztikát nem kis mérvben érdekli azon konfliktus, mely Nagyváradon a sajtó egyik organuma és a szintársulat igazgatósága közt kitört. E sorok iroja közvetlen szemléjője lévén a mérges viszálynak, felajánlja magát eredeti harczteri tudósitónak és ajánlata elfogadása esetén, az alábbi hadi bulletinnel veszedelmes functióját ezennel meg is kezdi.

A harcz előzménye az volt, hogy a „Bihar“ oly modorban kezdte birálni a szintársulat működését, az igazgatóság gazdálkodását, a repertoirt stb., melynek himezés-hámozás nélküli objectivitása megérdemlett, de szokatlan leczke volt Mándoky szinigazgató urra nézve.

Mándoky ur érzékeny színész, de legnagyobb hibája az, hogy igazgató-talentumnak tartja magát. — A tapasztalat pedig azt bizonyitja, hogy nyoma sines meg benne azon finom, körültekintő érzéknek, mely a közönség igényeit felfogni s működésének mérvét s irányát azokhoz alkalmazni képes! Mándoky ur szerződtet éretlen, kezdő tehetségeket, megodvasodott, élvezhetlen és javithatlan acquisitiókat, kiénekelt hangu, magukat lejárt énekeseket s énekesnőket; ad olyan repertoirt, melytől tótágast áll minden jó izlés, elvaditja a közönséget a szinkör látogatásától s mikor mindezen cardinális tévedéseit, baklövéseit egy lap igen kiméletesen szellőztetni meri, a helyett, hogy töredelmesen magába szállana, megtámadja a journalisztika tekintélyét s visszakéri a tisztelet-jegyeket.

A mint a „Bihar“ számaiból olvastam, e lap az igazgató ildomtalan modora által nem hagyja magát sem megijesztetni, sem hideg véréből kizavartatni, mert minden elfogultság nélkül folytatja, egész rendszerességgel a szerecsen mosdatást. Sajnálom a „Bihar“ kritikusát, ha azt hiszi, hogy korholásai által, az igazgatói befolyás alatt álló társulat megrovásra méltó tagjain valamit javit. Ki van adva a jelszó, hogy a mit a „Bihar“ ir, legyen annak minden betüje átkozott, de még az a színész is, a ki arra valamit hederit.

A „Bihar“ tehát excommunikáltatott. A „Szabadság“ fejében szeget ütött a jegy visszavétele s ugy találta, hogy ez csunya dolog ám nagyon. Világos volt előtte, hogy ily eljárás mellett a sajtó tekintélye folyton ki lesz téve mindenféle botos támadásnak és a sajtó véleménynyilvánitási szabadságát egy szinigazgató, pár hitvány ingyen jegygyel megvásárolhatónak véli. És azt tette, a mit tennie kellett egy lapnak, mely a sajtó hivatása s méltósága felől tisztult fogalmakat táplál: önként visszaküldötte tisztelet-jegyeit.

No — ez aztán önérzetes egy eljárás, mondám én s velem igen sokan. Azonban nem sokáig tartotta magát a „Szabadság“ catói elve. Tele beszélték a fülét, hogy a „Bihar“ azért bünhödött, mert á „Remete csengettyüjé“-ről előzőleg azt irta, hogy az Debreczenben megbukott. A „Sz—g“ felült nekik s visszavette a jegyeket; — Mándoky ur pedig a markába nevetett. Az egyetlen lap, mely az ő charlatán müködése ellen szót mert emelni, izolálva volt. Hanem azért nem adta fel a harczot.

A harmadik lap: a „Nagyvárad“ a szintársulat leibjournálja. Kritikusa (R. Ö.) alapos képzettségü, szellemdus aesthetikus, ki érdemeszerint képes méltányolni egy Sardou-t, egy Scribe-t, egy Dumas-t, agyondorongolni egy Weileu-t, egy Rosen Gyulát, szóval: ki mübiráló a szó akadémikus értelmében. Hanem arra képtelen, hogy Mándokynak megmondja, miként a kortinarepesztés nem müvészet. A „Nagyvárad“ tehát a társulat mellett foglalt állást s dicséri derüre borura az élvezhetlen előadásokat.

Ez a dolog jelen állása. A mi a közönséget illeti, az már akkor kezdet jóllakni a szinielvezetekkel, mikor még a „Bihar“ nem is feszegette a társulat fogyatkozásait. Egyik üres ház a másikat követte. Ha leteluek a vendégszereplések, kötéllel kell fogni szinházlátogatót. Ily kilátások mellett nem csoda, ha a társulat jóra való tagjai, különösen a consortisták, aggódnak a jövő miatt. Egyik mentő combinátió a másikat éri. Beszélik, hogy Mándoky házról-házra fogja árulni a bérleti jegyeket s rábeszélés által ostromolni meg a publikumot. Praktikus terv, de tisztességes-e?

Arról is volt szó, hogy a társulat felosztik s egy része Nyiregyházára, másika Székesfehérvárra megy. Mándoky volt is személyesen az utóbbi helyen — tapogatódzni.

Bármi történik ez a saison elveszett ugy a társulatra, mint a közönségre nézve. Ha a téli idényig együtt marad a társulat s a mostani erőkkel megy át Debreczenbe, ugy nem irigyeljük az ottani közönség kilátásait.

A mi minket illet, miután nálunk Mándoky végképen lejárta magát, bármennyire is óhajtjuk Debreczennel a szini dualizmust, a mult idők traditioinál fogva, fenntartani, de minthogy e szellemi közösügy a mostani igazgatóság által odiozussá tétetettni Kolozsvártól várunk kárpótlást az idei saison sivár mostohaságáért.

Létezik ugyan — fájdalom! — egy szerződés, mely a jelen igazgatóságot hozzánk láncolja, hanem a körülmények kényszere oda fogja vinni az igazgatóságot hogy e kötést felbontsa, s a kellemetlen viszonynak véget vessen. —

Es itt bulletinem véget ért. Ha szerkesztő ur megengedi, ugy esetről esrtre értesiteni fogom becses lapja t. olvasóit a dolgok torafejlődése felől.*)

Dominó.

*) Szivesen vesszük. Szerk.

— **VIDÉKI HIREK.** — **Szegeden** ujabban ismét négy gyermek hulláját találták meg egy ház romjai alatt. — **Pozsonyban** a roncsoló toroklob nagyon sok áldozatot szed. — **A selyemtermelés** az idén szép eredményt mutatott föl. Igen sok gubót váltottak be Fehértemplomon. Tolnamegyében azonban — miután ott ez iparágat csak most kezték — nem nagy volt a süret. — **Tabajdy Károly**, Aradmegye főispánja nagy ünnepélyességek közt igtattatott be hivatalába tegnapelőtt.

Külföldi dolgok.

— **A kölni dom** felépülésének határidejét 1880. évre teszik. Mint a londoni „Academy“ értesül a nyolcz méter magas torony diszitmények már munkálat alatt vannak.

— **A ponamai szoros** átvágása a párisi kongresszus által elfogadott terv szerint, körülbelül 140 millió dollárba kerülne. De a munka is tart legalább 15—20 évig. Ezt a két igazán sulyos körülményt tekintetbe véve, Cads amerikai kapitány, a Missisipi hid és egyéb nevezetességek épitője azt ajánlja, hogy épitsenek — a csatorna helyett — egy második vasutat a karaibi tengertől a panamaai öbölig. Ez nem kerülne többe mint 50 millió dollárba, pár év alatt elkészülne és képes volna a legnagyobb tengeri hajó rakodmányát 24 óra alatt egyik partról a másikra átszállitani.

— **A bolgár fejedelem könyvtára** Sándor fejedelem még európai utja alatt megtette a szükséges intézkedéseket, hogy Sofiában részére egy magánkönyvtár rendeztessék be és e czélra 15.000 frankot utalványozott. Ez ideig egész Bulgáriában sem található „könyvtár“ s igy ez uton is fejedelem játsza a civilizátor szerepét. A fejedelem egyuttal elrendelte, hogy konakjában egy olvasó-kabinet is rendeztessék be, melyben a legtöbb európai, különösen osztrák lap és Oroszország, valamint a Balkán-félsziget szláv lapjai képviselve lesznek. Sándor fejedelem megengedte, hogy ez olvasóterem házi és palota-tisztjei, valamint a magasabb rangu katonatisztek által is látogatható legyen.

— **Muszka sajtószabadság.** A „Muszkij Kurjer“ czimü nemrég megindult moszkvai lap azt a hirt hozta közelebb, hogy a kormány kibővitette a sajtó szabadalmait. A szerkesztő egyszersmind megjegyezte, „hogy a mi kormányunk mégis csak jó és nagylelkü.“ Másnap Dolgornkofi főkormányzó betiltotta az ujság további megjelenését „hazug közlemények miatt.“ —

Ipar-ügy.

Budapest, jul. 20.

Az orsz. magyar ipar-egyesület a következő körlevelet intézte a hazai iparegyletek elnökségéhez:

Igen tisztelt elnökség!

A tisztelt ipartársulat előtt bizonyára nem lesz titok, hogy a Budapesten f. évi május hó 31-én és junius hó 1-én tartott II. országos iparos gyülés, azon nagy mérvü, mondhatnók általános részvétnél fogva, melyet iránta az ország iparossága tanusitott, és még inkább a gyülésnek méltóságteljes tárgyalásai és ugyszólván egyértelmüleg hozott határozatainál fogva mély benyomást tett az ország közvéleményére. — Országszerte megindult az iparos mozgalom, mely arra van irányozva, hogy a hosszu időn át elhanyagolt iparos érdekek országosan felkaroltassanak és az iparos osztályban rejlő haladási erő minél erélyesebb működésre serkentessék.

E mozgalom iránt fokozódó érdeklődés mutatkozik a társadalom minden rétegeiben, s az ország közönségének figyelme várakozással csügg az iparos osztályon, várva a kezdeményezést arra nézve, hogy az országos iparos gyülés határozataiban kimondott irányelvek tényleg megvalósittassanak.

Ez elvek megvalósitása és általában a hazai ipar fejlesztésére czélzó aktiónak sikeres keresztülvitele csak az által lehetséges, ha az iparos osztály szine java, mely az ipar-congressuson megjelent, azon összetartást, azon testületi egyetértést, melyet a gyülés tárgyalásai alkalmával oly fényesen tanusitott, — továbbra is fenntartja, — ha az iparos osztály hivatott képviselői, az országszerte alakult jelentékenyebb ipartársulatok folytonos és állandó érintkezésben maradnak a hazai ipar érdekében müködő központi egyesülettel, az országos magyar iparegyesülettel, melynek kebelében a kongresszusson kimondott elvek legnagyobb részt éveken át megérlelődtek, — melynek egyes irányadó férfiai a kongresszust előkészitették és vezették s a mely a kongressust központi bizottság rövid ideig tartó működésének befejezése után is hivatva van a hazai ipartársulatok között állandó kapcsot és folytonosan működő közeget képezni.

Meg kell különben jegyeznünk, hogy a mint az egyesület az iparos gyülés határozatai értelmében kifejtendő actióban, az országban működő társulatokra kiván támaszkodni, ugy másfelől az egyesület is kötelességének tartja, a társulatoknak oly ügyeiben, melyek csak országos eszközökkel intézhetők el, támogatólag vagy pártolólag segélyére lenni, érdekökben müködni, vagy érdekeiket a sajtó utján vagy más alkalmas módon képviselni.

Miután azt véljük, hogy a t. ipartársulat bizonyára nem kivánja, hogy az iparos osztály óhajai olyanok maradjanak, mint a kiáltó szó a pusztában, hanem azoknak bizonyára megvalósitását is látni, sőt abban tehetőleg közreműködni óhajt; miután azon meggyőződéstől vágyunk áthatva, hogy a tisztelt ipartársulat e tekintetben bizonynyal szivesen követni kész azon nagyszámu ipartársulatok példáját, melyek már az iparegyesülethez csatlakoztak, részint mint alapitó-, részint mint rendes tagok: azon tisztelteljes felhivással fordulnak a t. ipartársulathoz: miszerint:

1. Az orsz. magyar iparegyesülethez való csatlakozását elhatározui és e végett az egyesület tagjai sorába belépni ne terheltessék. A belépés eszközlésére mellékelve egy belépési jegyet csatolnunk azon kérelemmel, hogy a t. elnökség azt a társulat nevében kitölteni és lehetőleg rövid ide alatt az alulirt iparegyesülethez juttatni szireskedjék.

2. Lenne szives a t. társulat ajánlatba hozni az ottani kiválóbb iparosok és iparpártolók közül azokat, a kiket az iparegyesület tagjaivá leendő megválasztásra alkalmasnak vél, és a kik véleménye szerint az egyesülethez csatlakozni hajlandók volnának. Az ajánlás eszközlésére ajánlatl ivet is mellékelünk, melynek kitöltését és beküldését kérjük.

Mihelyt a t. társulat belépti jegye kezeinkhez jut. azonnal sietni fogunk a tagoknak járó tagsági okmányt, valamint az alapszabályokat és egyéb szükséges nyomtatványokat megküldeni, és intézkedést teendünk, hogy az egyesület folyóirata, mely a tagoknak szabad választásuk szerint magyar vagy német nyelven tagdijuk fejében ingyen jár, rendesen megküldessék.

Azon reményben, hogy a t. ipartársulatot minél előbb szerencsénk lesz az egyesület tagjai sorában üdvözölhetni, maradtunk hazafiui üdvözlettel

Budapesten, 1879. évi julius

az országos magyar iparegyesület igazgatósága nevében:

Ráth Károly, alelnök. **Mudrony Soma**, igazgató.

A „Debreczen“ tekintetes szerkesztőségének, helyben.

A „Debreczeni Ellenőr“ szerkesztője, Vértessy Arnold ur által alábbi nyilatkozat közlése megtagadtatván, kérem a „Debreczen“-ben leendő közzétételére; tisztelettel

Propper N. János.

NYILATKOZAT.

A „Debreczeni Ellenőr“ tegnapi számában Vértessy Arnold ur és Juhász Ignácz ur között fenforgó becsületkérdés folyamán, megbizónk Juhász Ignácz ur részére általam és megbizott társam által f. évi julius 18-kán kiállitott „Bizonyitvány“ birálatában foglalt sérelmeket határozottan viszszautasitván, midőn kijelentem, hogy **fent nevezett „Bizonyitvány“-ban foglalt állitásainkat készséggel bocsátom becsületbirósági itélet alá**, ugy más részről kinyilatkoztatom, hogy ezen ügynek a sajtó terén való vitatásába nem bocsátkozom.

Debreczenben, 1879. julius 23.

Propper N. János.

UJDONSÁGOK.

* **Az országos iparos-gyülés** jegyzőkönyvei már kikerültek a sajtó alól és ugy a gyülésen képviselt testületeknek, mint az egyes kongresszusi képviselőknek már elküldettek.

* **Szegedi hetivásár.** Olyan nagy hetivására sem igen volt még Szegednek az árviz óta, mint a tegnapelőtti. A vidékről és a tanyákról annyi mindenfélét szállitottak be eladásra, hogy alig kaptak helyet és vevőt! A kocsik oly nagy számban jöttek, hogy a később érkezők közül sokan a kocsiálló helyeken nem fértek már el. A szénapiacz is, mely most a Ferencz-téren van, zsufolva volt kocsikkal, olyannyira, hogy több szénás kocsi, a mely helyet nem kapott, kénytelen volt visszafordulni. E hetivásáron már friss zöld paprikát is árultak. —

* **A „Nagyvárad“** csak nem akar nyugodni; kötekedni akar velünk ismét, hogy ezáltal a már tőle elfordult figyelmet magára vonja. Szegény tatár! Sajnálatraméltó erőlködése kárba vész, mert nem fog sikerülni azon szándéka, hogy vele polemizáljunk; végeztünk vele már a multkor, s a menynyiben nem sajátunk az a kocsis stylus, melylyel lapja tegnapi számában ujolag megtámad minket, nem ajánlhatunk a szerkesztőnek mást, hogy naponkint legalább kétszer hidegviz fürdőt használjon.

* **A mohamedán szerzetes vendéglátása.** De Fontánes szellemes franczia utazó, algiri élményeiről kiadott ujabb könyvében többek között eme mulatságos történetkét beszéli el: Egy gazdag marabutnak, (mohamedan szerzetes) a ki Tuggurt közelében lakik, megüzente egy izben Bedean tábornok, hogy törzskarával együtt meg fogja látogatni. A marabut tehát beszólitotta öreg szolgáját s megbizta, mondván: „Musztafa, a tábornok meglátogat, ugy akarom fogadni, hogy tisztességet valjak, és a szakácsom is megőrizze jó hirnevét. De egy nyugtalanit: a vendégek nem étkezhetnek fa-tálakból, menj tehát Biskrába és nem kimélve költséget, vásárolj porczellán edényt.“ A tábornok megérkezett, az ebéd megkezdődött. Hozzák az első tál ételt, de miféle edényben? Nagy fehér porczellán, fazékhoz hasonló csakhogy nagyobb hasu, s hogy világosabban szóljunk, olyan edényben, mit magyarul „éjjelinek“ neveznek. A vendégek alig tudták szájukat kinyitni attól tartva, hogy kitör rajta a kaczaj. A második tálat, a harmadikat és igy végig mindent hasonlóban tették asztalra. Közbe a marabut önérzetesen mosolygott. „Tábornok urat — ugymond — bizonyara meglepi ez a fényüzés, de hát mindent elkövettem, hogy franczia módra vendégelhessem meg.“ — Mikor Bedean egyedül volt tiszteivel, káromkodva kiáltott föl: „Ezer bomba és gránát, még szerencsénk, hogy az edények ujak voltak.“

* **Kiadó lakás.** Piacz-utczán ezelőtt Dragota, most Szikszay József ház első emeletén egy négy szobából, konyha és kamarából álló igen szép lakhelyiség minden órában a legelőnyösebb feltételek mellett kiadó. Értekezhetni eziránt szerkesztőségünkben, vagy Mészáros János urral a függetlenségi kör helyiségében.

* **Egy férfi, ki az ablakon ugrik ki.** Szolnokon történt. A férj öreg és rut, a menyecske szép és fiatal. A férj ritkán van otthon és a menyecske unja magát. Akadt valaki, mégpedig fiatal és csinos, a ki szivesen szórakoztatja szép asszonykánkat. — Éltek és boldogok voltak sok ideig; ámde Bodri addig ébresztgette a gazdáját, hogy végre mégis észrevette a dolgot; aztán mivel a szénáját ráugattatni senkisem szereti, lest vetett a gazda: tettenérte a tolvajt, a ki aztán az ablakon ugrott ki, csakhogy ott hagyta a kalapot és a czipelőit, miket a nemzeti muzeumba készül felküldeni a gazda. —

* **Lövészet.** 1879. jul. 20-án tartott lövészet eredménye. Bevétel 22 frt 12 kr. Kiadás 15 frt 82 kr. Maradvány 7 forint 30 kr. Dijat nyertek: Budaházy Miklós legjobb mélylövéssel 1 drb 2 frtos tallért, Fodor József legtöbb körrel 1 drb 1 frtos tallért.

* **Szolnok város diszpolgára.** Némi megütközéssel jegyeztük fel minap a szolnoki lap nyomán azt a különös esetet, hogy az ottani városi képviselő testület egy osztrák katonát, bizonyos Brunner ezredest a város diszpolgárává választott. Mivel érdemlé ki az ezredes egy magyar várostól ezt a kitüntetést, azt most nem akarjuk feszegetni, közöljük azonban egy katonalevélből, melyet Szolnokról az „E—s“-hez beküldtek, a következő sorokat: „Itt (Tuzlában) több magyar katona dalárdát alakitott. A dalárda már szép virágzásnak indult, midőn Brunner ezredes szabadságidejéből a napokban Boszniába visszatérvén, a dalárdát beriltotta . . . Nem sokkal ezután altisztek azzal a kéréssel fordultak az ezredeshez, hogy engedje meg nekik olvasó kört alakitani. Brunner ezredes a kérelmet megtagadta, s az altiszteknek szóról-szóra ezt mondá: „Van dienstreglement olvassák azt.“ Szolnok városa büszke lehet az ő diszpolgárára.

* **A tegnapi eső** nagy esemény volt a terményüzletben. A budapesti gabnatőzsdén az árak rohamosan emelkedtek.

* **Egy hattyu szerencsétlen halála.** Tatán gr. Eszterházy angol kértjében egy fiatal hattyu fel fel szokta tolni hosszu nyakát néha a vizbe lehajlott fa két ága közé. Ezt repetálgatta minapában is, de egyszer kelleténél tovább nyujtván nyakát, a visszahuzódáskor se hogysemakart kijönni a két ág közül s igy a szerencsétlen állat pár perczenyi vonaglás után kiadta párját — anélkül, hogy ráért volna „hattyudal“-át elénekelni. Mellékesen megemlitjük, hogy a tatai hires angolkert hattyuinak semora 80 éves.

* **Nevelő ketestetik vidékre,** teljes ellátás és 200 frt fizetéssel. — A német nyelv tudása okvetlen megkivántatik. — Részletesebb felvilágositást ad Katz Sámuel 4. jk. d. u. 3—4 óráig.

* **Sajátságos lakoma.** Egy pétervári lap beszéli, hogy a „Demout“ vendéglőbe nemrég estefelé egy koros, előkelőnek látszó uri ember állitott be és a vendéglőtulajdonosnál személy számára vacsorát rendelt meg. Az idegen, miután a vacsora legkisebb részleteit is pontosan megjelölte, előre kifizette a rendes vacsorát. Este pont 7 órakor meg is jelent a helyet foglalt azon asztalnál, mely az általa bejelentett hat személy számára volt megterítve. A pinczér kérdésére, hogy a társaság mikor lesz-e nemsokára, az ismeretlen azt válaszolta, hogy a társaság már együtt van s hogy a vacsorát fől lehet hordani. Parancsára a tárolló-vők mindegyikének tányérjába mindenik ételből kellett tálalni s poharaikba bort önteni. — Az öreg ur aztán valahányszor bort ivott mindegyik pohárral koczintott. — Később pezsgőre kerülvén a sor, fölemelkedett helyéről és a tárollevő társasághoz beszédet tartott, melyből a pincezérek kivették, hogy a lakomához oly vendégek hivatalosak, kik nincsenek többé az élők sorában. Az ideges befejezvén beszédét, ujból koczintott minden pohárral, azután a vendéglő tulajdonosához fordulva mondá: Ma nőm, leányom és három fiam emlékünnepét ültem. Utóbbiak közül kettő a legutólsó háboruban esett el. Ne tartsa semmitől; én nem vagyok őrült. Nagyon is esett családommal együtt lenni. Az öreg azután megköszönte a kitünő vacsorát a jó szolgálást s egy zárt kocsiba szállva el is tatott.

* **Boszniába költöztek.** Tegnap két nagyváradi leány indult Boszniába, hol megtanitani pedig szándékoznak. Egyik varrónő, a másik fodrásznő; azt hiszik, hogy a boszniai kulturalis viszonyok elég kedvezők arra, miképen boldogulni tudjanak. Vajha ne lenne okuk megbánni kivándorlásukat az osztrák-magyar területre! —

* **A tanitók meg a város bikája.** Pápa városában a négy néptanitónak, egyenkint 500-600 forint hátralékuk van négyszáz forintos évi fizetéseiknél a városnál. Ha mennek fizetésöket kérni, egyszerüen elutasitják őket. Belefelment ám a napokban a gulyás is az előljáróság elébe, mert „a bikának télire van-ra volna szüksége, hogy valahogy meg ne dögöljön!“ Biró uram elrendelte mindjárt a megven krajczár dijnak behajtását a legnagyobb erélyylyel és van is sikere. De a szegény családos tanitók fizetésével nem törődik senki.

* **Husárak** megállapitva s bejelentve 1879. julius 23-tól 30-ig következők: 44 kr. Sztetesi Istvánnál szent anna-utcza 2256. sz. a., Gyarmati Istvánnál mester-utcza 1442., vaczi utcza 2230. sz. a., Nagy Mihálynál csapó-utcza 794. sz. a., Gyarmati Jánosnál mester-utcza 1113. sz. a., Magyar Gábornál csapó-utcza 414. sz. a., Rácz Jánosnál egyházter 36. sz. a., Rácz Györgynél várad-utcza 2121. sz. a., rózsntér 6. sz. a., Rácz Lajosnái péterfi-utczán. 46 kr. Magyar Gábornál czegléd-utcza 55., rózsatér 10. sz. a., és végre Erdélyi Jánosnál miklós-utcza 2077., rózsatér 17. sz. a. Minden többi mészárszékekben pedig 50 kr. Debreczen, 1879. julius 23. Debreczeni városi kapitányi hivatala.

Felelős szerkesztő: **Péter Gábor.**
Főmunkatárs: **Grünvald József.**

Párisi világkiállitás 1878.

☛ 2 arany érem gőzmozdonyok és cséplőgépekért, diszokmány uti mozgonyokért és több más dijjal. ☚

MARSHALL SONS & COMP. LMTD.

gazdasági gépgyárosok GAINSBORUGH (Angliában) BUDAPEST, váczi-körut 72-ik uj szám.

Tisztelettel meghivják raktáruknak. u. m.:

GŐZMOZDONYAIK, nagyobb tüzszekrénynyel, szabadalmazott Expansiv-Excenterrel, előmelegitővel, szabadalmazott szalmafütési készülékkel vagy anélkül; legujabb szerkezetü CSÉPLŐGÉPEIK elkészitő müvel és az eddigi minden tekintetben czélszerünek bizonyult s általában kitünőnek elismert üszögtisztitó-készülékkel, őrlőmalmaik stb. megtekintésére.

Marshall Sons et Comp. Lmtd.

a t. cz. közönséget mielőbbi megrendelésre felkéri, hogy a közelgő cséplési idényre, minden kivánságnak pontosan megfelelhessenek.

☛ Képes árjegyzékek kivánatra ingyen és bérmentve. ☚ (162.)

Kiadó tulajdonos: JENEY JÓZSEF.

Debreczen, 1879. nyomatott Tiszai Dániel örökösei könyvnyomdájában.